

Tisztelt [REDACTED]!

Köszönettel megkaptuk a fák átültetésére vonatkozó közérdekű adatigénylését, amelyben arról is tájékoztatott, milyen kedves az Állatkert az Ön szívének. Ennek annál inkább örülünk, mert mi magunk is így vagyunk ezzel, s ez már remek alap lehet a korrekt, jóhiszemű, részrehajlás nélküli párbeszédhez.

Figyelembe véve azt az érdeklődést, amellyel az intézményünk fejlesztési területén zajló faátültetések iránt mutat, bizonyára nem veszi zokon, sőt, talán még szívesen is fogadja, ha a kért adatok mellett némi kiegészítő információval szolgálunk a faátültetések okairól, módjáról, egyáltalán, azokról az alapvető ismeretekről, amelyeket faátültetésekkel kapcsolatban mindenképpen érdemes tudni ahhoz, hogy a témában való tájékozottságon alapuló, objektív képet tudjon alkotni erről a tevékenységről.

Válaszainkat – az Ön által feltett kérdések alapján, illetve a kapcsolódó ismeretek szerint – az alábbi témakörök köré csoportosítottuk:

- Milyen fejlesztések zajlanak az Állatkertben?
- Mi az a biodóm?
- Milyen hatással vannak a fejlesztések a volt vidámparki terület növényzetére?
- Miért van szükség a faátültetésekre?
- Mit kell tudni a faátültetésekről?
- Mely fák kerültek átültetésre?
- Melyik az a 11 fa, amelyek átültetése úgy tűnik, nem volt sikeres?
- Milyen átültetéseket végzett az Opitz GmbH a július 3-i héten?

Milyen fejlesztések zajlanak az Állatkertben?

A Fővárosi Állat- és Növénykert számára 1864-ben kijelölt terület eredetileg 18 hektárnyi volt. Az idők során azonban ez a terület 10,8 hektárra zsugorodott, mert újabb és újabb területrészeket csatoltak el az Állatkerttől. 2014 óta azonban végre olyan változásokra is sor kerülhetett, amelynek során a kert területe nem csökkent, hanem története során először növekedni tudott. 2014 óta mintegy 7 hektárnyival növekedett az Állatkert rendelkezésére álló terület, amelynek legnagyobb része a megszűnt Vidámparktól megörökölt 6,5 hektárnyi kettős telek alkotja.

Az új területeken természetesen nem a Vidámparkot működtetjük tovább (csupán a műemléki játékküzemek maradnak meg némi kiegészítéssel), hanem a területet állat- és növénykertté alakítjuk át. Ezzel kapcsolatban már korábban kidolgoztuk a különféle fejlesztési elképzeléseket, amelyek véglegesítése átlátható folyamatként ment végbe. A fejlesztéseket a Fővárosi Közgyűlés nyilvános ülésein tárgyalta, és ellenszavazat nélkül hozott róluk határozatot.

A közgyűlési határozatok a fejlesztések tekintetében azért voltak mérvadóak, mert az Állatkert fővárosi intézmény, így a szóban fogó fejlesztések a kormány által támogatott fővárosi fejlesztésekként valósulnak meg. Sőt, a Liget Budapest Projekt más fejlesztésétől eltérően az állatkerti fejlesztések megvalósításában a Városliget Zrt. sem jut szerephez, hiszen a vonatkozó jogszabály nem a Városliget egészét, hanem az ún. Városliget ingatlant adta a Városliget Zrt. kezelésébe, ebbe pedig sem az Állatkert klasszikus területe, sem az új területei nem tartoznak bele.

A fejlesztési területen, amely részben az új területekből, részben az Állatkertben korábban is meglévő, de a közönség elől az itt zajlott üzemeltetési funkció okán korábban elzárt régi gazdasági udvar területéből áll, négy fő fejlesztési programot szándékozunk megvalósítani:

1. Holnemvolt Vár (korábbi munkacímen „Mesepark”) – a volt gazdasági udvar területén, illetve a volt Vidámparknak az Állatkerthez legközelebb eső területén megvalósítandó, elsősorban a kisgyermekes családokat megcélzó, „simogató állatkert” karakterű, tematikus játszóházzal is kiegészített komplex bemutatóhely;

2. Pannon Park – a volt Vidámpark területének nagyobb részén, mintegy 5 hektáron kialakítandó komplex állat- és növénybemutató hely, amelyhez tágas szabadkifutók, illetve egy 1,7 hektáros „fedett park” fog tartozni;

3. Hermina Garázs – a volt Vidámpark területének a Kacsóh Pongrác úti felüljáró felé eső azon területén, ahol a Vidámpark idejében is egy lebetonozott parkoló működött, részben a felszín alá süllyesztve, a parkot pedig az építmény felszínére „felfuttatva” egy 700 férőhelyes parkolóházat alakítunk ki, amelynek bizonyára mindenki örülni fog, aki próbált már valaha is parkolni az Állatkerti körúton

4. új kiszolgáló zóna – mivel az üzemeltetési funkciókat korábban ellátó volt gazdasági udvart a Holnemvolt Vár részeként megnyitjuk a nagyközönség előtt, ezeket a funkciókat az állatok és növények tartása, illetve bemutatása szempontjából legkevésbé használható területre, a volt Vidámpark mögötti zónába helyeztük át; ennek az új kiszolgáló zónának a nagy része már el is készült és használatba is vettük.

Mi az a „biodóm”?

Mivel sok helyen találkozni azzal az állítással, hogy a volt Vidámpark helyén a biodóm épül, nyilván érdemes ezzel a kérdéssel is foglalkozni. A biodóm egy építménytípus, s valóban épül egy ilyen a volt Vidámpark helyére. Arról azonban szó sincs, hogy ez, és csakis ez kerülne a területre. Mint fentebb vázoltuk, a fejlesztési területen négy fő fejlesztést kívánunk megvalósítani. A biodóm ezek közül egynek, az ún. Pannon Parknak a része. Még hozzá területre nézve nem is a legnagyobb része, hisz a 7 hektárnál nagyobb fejlesztési területen, illetve a 6,5 hektárnyi volt vidámparki területen, de még a Pannon Park 5 hektárnyi területén belül is csak a kisebb részt jelenti a biodóm, amely 1,7 hektárnyi területet fog elfoglalni.

Mint ismeretes, a hazai éghajlaton a legtöbb állat számára a szabadkifutók mellett fedett, fűtött vagy temperált állatházakról, istállókról is gondoskodni kell. Így van ez az Állatkert klasszikus területén, ahol a 10,8 hektárnyi területen az állat- és növénybemutató célját szolgáló épületek száma a húszat is meghaladja, ezek alapterülete a néhány szántól a több ezer négyzetméterig terjed.

Hasonló arányokat tartva a Pannon Park területén is legalább tíz új állatházra lenne szükség. Mi azonban azt a megoldást tartottuk jónak, hogy nem több kisebb, hanem egy nagyobb fedett, fűtött létesítményt alakítunk ki. Ez energetikai szempontból is számos előnnyel jár, és a közönségnek is kedvezőbb így (kedvezőtlen időjárás esetén ugyanis nem kell a pavilonszerűen szétszórt állatházakból ki-be járni, újra és újra feladni majd levenni a gyerekekről a meleg ruhát stb.).

Továbbá az építmény alkalmas lesz arra, hogy a Hungária körúti felüljáró, valamint a Pannon Park kifutói, és egyáltalán, a terület szabadtéri bemutatóhelyei között egyfajta gátat képezzen, amely a Hungária körút felől érkező zaj- és légszennyezés szempontjából fontos körülmény. Ráadásul egy ilyen létesítmény biodóm-szerűen kialakítható (és pontosan ez is a tervünk), ami azt jelenti, hogy nem egyszerűen egy állatházról van szó, hanem egy fedett parkról, amelyben az állattartó terek mellett ezernél is több fatermetű növényegyed telepítése lesz lehetséges.

Milyen hatással vannak a fejlesztések a volt vidámparki terület növényzetére?

A volt vidámparki terület növényzete meglehetősen különbözik attól, ami az Állatkert klasszikus területét jellemzi. De ez nem is meglepő, hiszen a két területnek a múltban egészen más volt a funkciója. Az Állatkert klasszikus területének célja az állat- és növénykerti bemutatás, a vidámparké a vidámparki szórakoztatás volt. Ennek megfelelően az Állatkert klasszikus területe nem egyszerűen egy parkosított terület, fásított köztér, hanem egy gyűjteményes kert, amelyben egyébként az egységnyi

területre jutó faegyedek száma háromszor annyi, mint a volt Vidámpark területén volt. De jelentősek a különbségek a fajszám, a növényzet állapota és számos más szempontból is. Magyarán az Állatkert klasszikus területén botanikai-kertészeti szempontból sokkal jobbak a viszonyok, mint a volt Vidámpark területén voltak. Ennek megfelelően az a tény, hogy a terület vidámparki helyett állat- és növénykerti funkciót fog ellátni, a zöldfelületek szempontjából mindenképpen előny és nyereség.

A Fővárosi Állat- és Növénykert célja, hogy az új fejlesztési területek botanikai-kertészeti képe is hasonló színvonala is hasonló legyen ahhoz, amit a kert klasszikus területén a nagyközönség az elmúlt másfél évszázadban megszokhatott. Ehhez természetesen éveken át tartó munkára van szükség, amely a terület korábbi állapotához képest jelentős változásokkal jár. Ezeket a jövőre gondolva, tervszerűen kell elvégezni.

Az Állatkert klasszikus területének botanikai-kertészeti színvonala közismert, az ezért felelős szakembergárda (kertészek, kertészmérnökök, természetvédelmi szakmérnökök stb.) kiváló eredménnyel dolgozik, elkötelezetten és nagy hozzáértéssel viseli gondját a parknak. Intézményünk tagja a Magyar Arborétumok és Botanikus Kertek Szövetségnek (MABOSZ), valamint a Botanikus Kertek Nemzetközi természetvédelmi Szervezetének (BGCI) is. A terület pedig (mármint az Állatkert klasszikus területe) kiérdemelte az országos jelentőségű védett természeti terület minősítést is.

A volt vidámparki terület gondozását is ugyanez az intézmény és ugyanez a szakembergárda vette át. A klasszikus területen megmutatkozó eredmények ismeretében – úgy gondoljuk – akár meg is lehetne bízni bennük, különösen, ha valaki szívének kedves az Állatkert. Vagy akár meg lehetne várni, hogy milyen is lesz az új terület botanikai-kertészeti állapota, amikor majd az ezzel kapcsolatos munkálatok elkészülnek. De természetesen tudjuk, hogy ezt az intézményünkkel szemben méltányos hozzáállást nem mindenki engedheti meg magának...

Kiegészítésként még hozzá kell fűzni, hogy időnként találkozni a téma olyasfajta beállításával, mintha a volt vidámparki terület valamiféle buja, érintetlen ősvadon lett volna. Tájékoztatásul jelezzük tehát, hogy az egykori Vidámpark 6,5 hektárnyi területéből hozzávetőleg 4,3 hektárnyi területet burkolat (aszfalt, beton, térkő) fedett. További 1,3 hektárt foglaltak el a különféle építmények, s csupán a fennmaradó kevesebb, mint egy hektárnyi terület jöhetett szóba egyáltalán, mint zöldfelület (az átvételkor ezt sem borította mindenütt növényzet). A fák állapotáról pedig érdemes tudni, hogy azokon számos nyoma volt látható a vidámparki idők szakszerűtlen faápolási gyakorlatának (pl. szakszerűtlen csonkolások, fűkaszák okozta sebek stb.). Emellett a telepítések egy részét is szakszerűtlenül végezték el a korábbi évtizedekben. A faápolási munkálatok hiánya, illetve szakszerűtlensége az egyes fákra nézve egészségügyi állapotbeli, illetve esztétikai következményekkel járt. És akkor még a vidámparki üzemműködés okozta jelentős talajszennyezésről nem is beszéltünk...

Miért van szükség a faültetésekre?

Az új területek botanikai-kertészeti fejlesztése, és ezen belül a faállománnyal kapcsolatos fejlesztések terén újabb fák ültetése mellett minél többet szeretnénk megtartani a terület már meglévő faállományából. Ez már csak azért is érdekünk, mert azt szeretnénk, ha az új bemutatóhelyek átadásakor az érkező látogatók nemcsak kicsiny, néhány éves, hanem természetesebb, koros fákkal is találkozhatnak a területen. Tehát érdekünk minél több fát épen és egészségesen megtartani. Természetesen a beteg, veszélyes, vagy más, zömmel kertészeti okból eltávolítandó fák más lapra tartoznak, ahol azonban ilyen okok nem állnak fenn, ott azt szeretnénk, ha az illető faegyed továbbra is a területen élne.

Előfordul azonban olyan eset, amikor egy-egy fa valamilyen ok miatt nem maradhat a helyén. Az új létesítmények tervezése során természetesen kiemelt figyelmet szenteltek a tervezők annak, hogy minél több fa a helyén maradjon. Jó példa erre az új kiszolgáló zónában már átadott üzemépület, amelynek alaprajzát kifejezetten úgy állapították meg, hogy az előtte álló fák a helyükön maradjanak,

egy japánakac számára pedig az épület két szárnya között egy kisebb udvart hagytak, hogy a szóban fogó faegyed ott zavartalanul fejlődhessen.

Nyilvánvaló azonban, hogy nem lehetséges olyan tervezés, amely mellett kivétel nélkül minden egyes fa a helyén maradhat. Az átvételkor sem véletlenszerűen helyezkedtek el a fák a területen: ott álltak, ahol a Vidámpark létesítményei és úthálózata között hely jutott nekik. A vidámparkit felváltó állat- és növénykert létesítmények geometriai elhelyezkedése pedig nyilvánvalóan nem lehet centiméterre azonos a korábbival, ez ugyanis csak akkor volna lehetséges, ha minden létesítmény ugyanúgy maradt volna.

A területen tehát a funkció megváltozásából adódóan – függetlenül attól, hogy pontosan milyen tartalmú fejlesztés kerül a területen megvalósításra – szükségszerűen együtt jár azzal, hogy bizonyos fák nem maradhatnak a helyükön. Mi azonban ezeket a fákat is szeretnénk megtartani, ezért nem kivágjuk, hanem átültetjük őket.

Mit kell tudni a faátültetésekről?

A faátültetés nem új dolog, régóta szerepel a kertészeti műveletek között. Persze a zöldfelületek fenntartása egy különálló szakma, amelynek ismeretanyaga messze meghaladja e levél kereteit, és ugyanez igaz magára a faátültetésre is. Hasonló műveleteket már évszázadokkal, sőt, évezredekkel korábban is végeztek, és az elmúlt évtizedek hazai kertészeti gyakorlatában sem számít ritkaságnak. E tekintetben becses figyelmébe ajánljuk a Levegő Munkacsoport elnökségi tagja, Bardóczi Sándor által a faátültetések kapcsán legfontosabb hazai szakirodalomként több médiumban is hivatkozott „*Átültetett fák a budapesti parkokban*” című művet, amely 2013-ban látott napvilágot Bercsek Péter tollából.

A szóban forgó mű Bercsek úr honlapján minden érdeklődő, így az Ön számára is elérhető (<http://bercsek.hu/portfolio/atultetett-idos-fak-a-budapesti-parkokban/>). Külön felhívjuk a figyelmét a mű 17-19. oldalán található leírásra, amely a Városligetben 47 évvel ezelőtt, az akkor rendelkezésre álló technológiával végrehatott átültetésekről, illetve azok eredményeiről szól. Ennek alapján, és általában a faátültetéssel foglalkozó szakemberek szakmai tapasztalata alapján világos, hogy az olyan állítások, amely szerint a faátültetés, vagy akár csak az előkészítetlen faátültetés is *szükségszerűen* a fák halálát okozná, és ezért a fakivágással egyenértékű lenne, „ütős” szlogennek ugyan megjárja, de mértéktartó szakmai megállapításnak aligha nevezhetnénk.

Egyébként a Fővárosi Állat- és Növénykertben sem új dolog a faátültetés, sőt, Király Lajos, intézményünk egykori főkertésze számos cikket publikált ebben a témában a két világháború között.

Elméletileg minden fát át lehet ültetni, ha a gyökérzetet és az azt magába foglaló földlabdát teljes egészében sikerül korábbi helyéről egy olyan új helyre áthelyezni, ahol a fa életéhez szükséges feltételek ugyanúgy rendelkezésre állnak. A gyakorlatban elsősorban az jelent bizonyos korlátot, hogy a nagyon nagy tömegű földlabdák mozgatása technikailag hogyan oldható meg. Tudunk olyan esetről, amikor egy 150 éves tölgyfa átültetéséhez földlabdával és tartószerkezettel együtt 400 tonnányi tömeg átszállítását oldották meg sikeresen.

Az Állatkert fejlesztési területén szükséges faátültetéseket az Európában elérhető legkorszerűbb technológiával dolgozó, legnagyobb tapasztalattal, és speciálisan e célra kifejlesztett célgépparkkal rendelkező, heidecki székhelyű Opitz GmbH & Co. KG a partnerünk. A sok évtizedes tapasztalattal rendelkező, faátültetéssel és faápolással foglalkozó világhírű cég Európa-szerte végez ilyen munkákat, s fennállásuk óta hozzávetőleg egymillió fát ültettek át. A cég nevéhez fűződik többek között az a Párizs szívébe telepített erdőcske is, amelyet a Francia Nemzeti Könyvtár 1996-ban átadott új, François Mitterrand volt elnökről elnevezett épülethez foglalták közre. A könyvtári komplexum saját parkerdőjét alkotó közel háromszáz fás szárú növényegyede közül száz felnőtt faegyedet az Opitz munkatársai telepítettek át egy normandiai erdőből a párizsiak általános megalgására.

Az átültetésnél figyelembe kell venni a fa gyökérzetének szerepét, amely egyrészt a fa megtámasztását szolgálja, másrészt pedig tápanyagokat és vizet vesz fel a környező talajból. Alapelv tehát, hogy az átültetésnek is a gyökérzet szerepére és működésére való figyelemmel kell történnie. A tulajdonképpeni átültetés módját, az alkalmazandó technológiát a fa mérete határozza meg. Egészen pontosan a gyökérzet mérete és kiterjedése. Ez természetesen összefügg a faegyed méretével és korával, illetve azzal is, hogy pontosan milyen fajról, fajtáról van szó. De nagyban múlik azon is, hogy milyenek a termőhelyi adottságok, milyen a talaj tápanyagban való gazdagsága, vízzel való ellátottsága, milyen vastag maga a talajréteg, illetve milyen mechanikai tulajdonságok, állékonyság jellemzik. Éppen ezért aki csak úgy ránézésre próbál az adott faegyed gyökérzetére kiterjedő, ellentmondást nem tűrő kijelentéseket tenni, annak nincs sok köze a szakmaisághoz.

A faátültetés menete az egyes átültetésre kiszemelt faegyedek alapos állapotfelmérésével kezdődik. Ez vonatkozik a gyökérzetre is, ugyanis a nagyobb fák esetében kutatóárok ásása szükséges a gyökérzet kiterjedésének feltérképezésére. A fa sajátosságainak, méretének, egészségi állapotának, habitusának és más jellemzőinek felmérése után, annak alapján kerülhet sor a tulajdonképpeni átültetési módszer megválasztására.

A kisebb méretű fáknál az áttelepítést úgynevezett körásó gépekkel végzik. A tulajdonképpeni átültetés első lépéseként azon a helyen, ahová a fát át szeretnék ültetni, a gép segítségével kialakítják az ültetőgödört, illetve szükség esetén talajjavításra is sor kerül. Ezután a körásó gép földlabdával együtt kiemeli az áttelepítendő fát, átszállítja az új helyre, és a földlabdával együtt beülteti az ültetőgödörbe. Az ilyen típusú átültetéseknel használt speciális faátültető célgépekből a legnagyobb gépparkkal épp az Opitz cég rendelkezik Európában, ráadásul mindegyike egyedi, saját fejlesztésű eszköz, amelynek tervezésekor figyelembe vették a faátültetés terén szerzett korábbi tapasztalatokat is. Az Opitz gépparkjának legnagyobb körásó gépei, amelyek egyben egész Európában is a legnagyobbak, 300 cm felső átmérőjű földlabda kiemelését is lehetővé teszik 6,5 m³-es földlabda térfogattal.

A korosabb faegyedeknél, ahol a törzs átmérője a 30-40 cm-t jelentősen meghaladja, általában a legnagyobb körásó gépek sem elegendők a szükséges földlabda kiemelésére. Ezért az ilyen méretű fáknál másfajta megoldást alkalmaznak. Először kutatóárokka alaposan felméri a gyökérzet kiterjedését, majd ennek felmérése alapján a megfelelő távolságban körbeárokolják a fa gyökérzónáját. Az árok külső falát speciális fóliával bélelik ki, a többi részébe pedig tápanyagokban gazdag talajt töltenek vissza. A törzs környékén a gyökérzóna távolságában mulccsal védik a talajt, az öntözés megkönnyítésére pedig arasznyi töltéssel veszik körbe a területet. Az előkészítés lényegében azt szolgálja, hogy a fa felkészüljön arra, hogy csak a fóliával körülhatárolt földlabdát, annak tápanyagait és víztartalmát hasznosítsa, úgy fejlessze gyökérzetét, hogy az a földlabdán belül maradjon.

Hónapokkal, sőt, általában egy egész évvel később, amikor a fa már kellően alkalmazkodott, sor kerülhet az átültetésre. Ekkor a fólia mentén újra körbeássák a területet, alulról gerendákkal támasztják alá az akár 80-100 tonna súlyt is meghaladó faóriást, majd nagy teljesítményű daru segítségével az egész fát földlabdával együtt egyben kiemelik. Ezután speciális járművel szállítják át az új helyre, majd beültetik ott előkészített ültetőgödörbe. Természetesen nagyon fontos az utómunka, a fák utógondozása is. Ezért az átültetés teljes folyamata az utómunkák végéig több évet is igénybe vehet.

Egyes fák áttelepítésénél különösen nagy figyelmet kell fordítani a mikorrhiza kapcsolatra. Ezt a görög eredetű szót Albert Bernhard Frank német botanikus és mikológus, azaz növényekkel és gombákkal foglalkozó természettudós alkotta meg annak a minkét fél számára előnyös együttélésnek a megnevezésére, amely egyes növények gyökérzete és az azzal összefonódó különféle gombák között áll fenn. A gomba „testét” képező gombafonalak szövedéke (micélium) a gazdanövény gyökerei mellett a környező talajt is behálózza, s a növény számára elősegíti a víz és az ásványi anyagok felvételét. A növény cserébe a fotoszintézis során keletkező cukrokkal és más szerves anyagokkal látja el a gombát. A szimbiózisnak emellett más előnyei is vannak, a mikorrhiza védelmet jelenthet egyes

kórokozók támadásával szemben is. Az Opitz munkatársai az adott fafajra jellemző mikorrhizát alkotó gombafajjal oltják be az áttelepített fák földlabdáját.

A faátültetéssel kapcsolatban érdemes megjegyezni, hogy előfordulnak olyan vélemények, melynek megfogalmazója szívesen ragaszkodik egy adott, centiméterben kifejezetett törzsátmérőhöz, ellentmondást nem tűrően azt állítva, hogy ez alatt a kisebb fákra méretezett körásógépes, e felett pedig csak a nagyobb fákra méretezett darus megoldást lehet alkalmazni. Tekintettel azonban arra, hogy körásógépből is többféle van, továbbá a törzs átmérője csak az egyik szempont az átültetés helyes módjának megválasztásához (a lényeg ugyanis a gyökérzet kiterjedése, amelyet a termőhelyi adottságok, a talaj tápanyagban való gazdagsága, vízzel való ellátottsága, a talajréteg vastagsága, mechanikai tulajdonságai és állékonysága is jelentősen befolyásolnak), az ilyen típusú kijelentések nem feltétlenül nevezhetők szakszerűnek, még kevésbé kötelező érvényűnek.

Mely fákat érinti a faátültetés?

Kérésére részletezzük a fejlesztési területen a Galapagos ZOO Service Kft-vel kötött szerződés alapján, az Opitz GmbH közreműködésével átültetett faegyedek törzsátmérőjét és taxonómiai hovatartozását. Bár Ön eredeti kérdésében arra volt kíváncsi, hogy „milyen fajtájú” egyeket ültettünk át, szíves engedelmével a kérdést úgy értelmeztük, mintha a fajta szó helyett a faj szót használta volna. Ha ezt helytelenül tettük, azért elnézést kérünk! Azonban, mint a listáról láthatja, azon egyedeknél, ahol a faj mellett fajtáról is van értelme beszélni, azt is feltüntettük, tehát a lista ezt az információt is tartalmazza.

magyar név	tudományos név	törzsátmérő (cm)
korai juhar	<i>Acer platanoides</i>	19
korai juhar	<i>Acer platanoides</i>	14
korai juhar	<i>Acer platanoides</i>	14
ezüst hárs	<i>Tilia tomentosa</i>	7
ezüst hárs	<i>Tilia tomentosa</i>	7
közönséges platán	<i>Platanus x hispanica</i>	33
közönséges platán	<i>Platanus x hispanica</i>	38
ezüst hárs	<i>Tilia tomentosa</i>	7
ezüst hárs	<i>Tilia tomentosa</i>	7
kínai papíreperfa	<i>Broussonetia papyrifera</i>	18
magas kőris	<i>Fraxinus excelsior</i>	18
ezüst hárs	<i>Tilia tomentosa</i>	8
ezüst hárs	<i>Tilia tomentosa</i>	7
ezüst hárs	<i>Tilia tomentosa</i>	7
ezüst hárs	<i>Tilia tomentosa</i>	7
ezüst hárs	<i>Tilia tomentosa</i>	7
egybibés galagonya	<i>Crataegus monogyna</i>	16
ezüst hárs	<i>Tilia tomentosa</i>	7
cseregalagonya	<i>Crataegus laevigata</i>	28
ezüst hárs	<i>Tilia tomentosa</i>	9
gömb szivarfa	<i>Catalpa bignonioides</i> 'Nana'	10
gömb szivarfa	<i>Catalpa bignonioides</i> 'Nana'	8
gömb szivarfa	<i>Catalpa bignonioides</i> 'Nana'	7
leyland-ciprus	<i>x Cupressocyparis leylandii</i>	10
leyland-ciprus	<i>x Cupressocyparis leylandii</i>	10

Leyland-ciprus	<i>x Cupressocyparis leylandii</i>	9
közönséges platán	<i>Platanus x hispanica</i>	30
mezei juhar	<i>Acer campestre</i>	28
közönséges platán	<i>Platanus x hispanica</i>	34
közönséges platán	<i>Platanus x hispanica</i>	29
mezei juhar	<i>Acer campestre</i>	21
korai juhar	<i>Acer platanoides</i>	38
korai juhar	<i>Acer platanoides</i>	28
csüngőágú cseresznyeszilva	<i>Prunus cerasifera 'Pendula'</i>	27
mezei juhar	<i>Acer campestre</i>	24
mezei juhar	<i>Acer campestre</i>	28
közönséges platán	<i>Platanus x hispanica</i>	36
közönséges platán	<i>Platanus x hispanica</i>	31
közönséges platán	<i>Platanus x hispanica</i>	32
közönséges platán	<i>Platanus x hispanica</i>	28
közönséges platán	<i>Platanus x hispanica</i>	26
közönséges platán	<i>Platanus x hispanica</i>	33
kislevelű hárs	<i>Tilia cordata</i>	23
hegyi juhar	<i>Acer pseudoplatanus</i>	24
közönséges platán	<i>Platanus x hispanica</i>	17
közönséges platán	<i>Platanus x hispanica</i>	11
mezei juhar	<i>Acer campestre</i>	32
közönséges platán	<i>Platanus x hispanica</i>	52
fehér eperfa	<i>Morus alba</i>	41
mezei juhar	<i>Acer campestre</i>	27
mezei juhar	<i>Acer campestre</i>	25
korai juhar	<i>Acer platanoides</i>	18
mezei juhar	<i>Acer campestre</i>	35
cseregalagonya	<i>Crataegus laevigata</i>	19
mirigyos bálványfa	<i>Ailanthus altissima</i>	10
oszlopos fehérnyár	<i>Populus alba 'Bolleana'</i>	38
oszlopos fehérnyár	<i>Populus alba 'Bolleana'</i>	18
kínai boróka	<i>Juniperus chinensis 'Keteleerii'</i>	35
kocsányos tölgy	<i>Quercus robur</i>	14
hegyi juhar	<i>Acer pseudoplatanus</i>	21
ezüst hárs	<i>Tilia tomentosa</i>	23
közönséges platán	<i>Platanus x hispanica</i>	101
közönséges platán	<i>Platanus x hispanica</i>	68
közönséges platán	<i>Platanus x hispanica</i>	55
közönséges platán	<i>Platanus x hispanica</i>	76
mezei juhar	<i>Acer campestre</i>	24
mezei juhar	<i>Acer campestre</i>	32

Melyik az a 11 fa, amelyek átültetése úgy tűnik, nem volt sikeres?

Az átültetett faegyedek közül 11 esetében látjuk úgy, hogy nem sikeres az átültetésük. A szóban forgó faegyedek az alábbiak:

magyar név	tudományos név	törzsátmérő (cm)
egybibés galagonya	<i>Crataegus monogyna</i>	16
cseregalagonya	<i>Crataegus laevigata</i>	28
Leyland-ciprus	<i>x Cupressocyparis leylandii</i>	10
mezei juhar	<i>Acer campestre</i>	28
mezei juhar	<i>Acer campestre</i>	21
korai juhar	<i>Acer platanoides</i>	38
korai juhar	<i>Acer platanoides</i>	28
mezei juhar	<i>Acer campestre</i>	24
mezei juhar	<i>Acer campestre</i>	28
hegyi juhar	<i>Acer pseudoplatanus</i>	24
mezei juhar	<i>Acer campestre</i>	27

Amint a fentiekből is látható, az átültetett fák túlnyomó többsége jól reagált az átültetésre. Nagy bánatunkra ennek a 11 fának esetében ezt nem mondhatjuk el, de ebből az átültetés egészének sikerességére korai és indokolatlan volna messzemenő következtetéseket levonni. Annál is inkább, mivel a 11 fa közül 8 juhar (*Acer* sp.), vagyis az átültetésre való rossz reagálás alapvetően ezekre a fákra vonatkozó specifikus jelenségnek tűnik, azzal együtt, hogy van több sikeresen átültetett juharunk is. Természetesen ennek a problémának a megoldásán is dolgozunk.

Milyen átültetéseket végzett az Opitz GmbH átültető gépe a július 3-i héten?

Nemcsak a szóban forgó héten, hanem a megelőző és az azt követő heteken is folytak munkálatok a területen az Opitz GmbH szakembereinek közreműködésével. Az ebben az időszakban átültetett fák az összes átültetett fát tartalmazó lista végén szerepelnek. A legjelentősebb munkálatok egyébként a július 24-i héten történtek, ekkor került sor a legnagyobb, darus megoldással átültetendő fák (a lista végén szereplő platánok) áthelyezésére. A legnagyobb átültetett fa egy 101 cm átmérőjű platán volt.

Mint a faátültetésekről szóló szakmai tudnivalókat tartalmazó részben is olvasható volt, az ilyen méretű fák átültetése hosszabb előkészítést igényel. Ebben az esetben az előkészítő munkálatok 16 hónappal korábban megkezdődtek. Erről tavaly nyáron egy kisfilmet is közzétettünk (<https://www.youtube.com/watch?v=S2jnw1Chh44>). A legnagyobb fa átültetéséről egyébként egy cikk is megjelent az Állatkert honlapján: <http://www.zoobudapest.com/pannonpark/hirek/koros-platan-atultetese>

Mivel a nagy platánok bálázással, daruval és trélerrel való átültetésére vegetációs időben került sor (ami miatt külön meg kellett nézni, nem lakik-e rajta valamilyen mentendő állat), így az új helyre, az ültetőgödörbe került fa gyökérzete egyből megkezdhette a földlabdán kívüli terjeszkedést is (erre ugyebár vegetációs időn kívül nem volna lehetőség).

A szóban forgó időszakban egyébként az Opitz munkatársai nemcsak faátültetéseket végeztek, hanem hat később átültetendő platánon előkészítő munkálatokat végeztek.

* * *

KÖZÉRDEKŰ ADATOK TERJESZTÉSE

Korábbi közérdekű adatigénylések megválaszolása kapcsán alkalmunk volt tapasztalni, hogy a közérdekű adatigénylés célja sokszor nemcsak az, hogy az igénylő a közérdekű adatokat megismerje, hanem az, hogy azokat terjessze is. Mi, akik e tekintetben nemcsak a törvényi kötelezettségeknak teszünk eleget, hanem ettől függetlenül is mindig örömmel tájékoztatjuk az érdeklődőket, sőt, a honlapunkon is rengeteg információt teszünk közzé, természetesen csak örülünk ennek.

Sajnálatos módon azonban többször tapasztaltunk már olyat, hogy a kérdező rendelkezésére bocsátott közérdekű adatok bizonyos „szerkesztésen” mentek át a terjesztés előtt, vagy annak során. Ez részben a megkapott információk szelektív kezelésében öltött testet (bizonyos, esetleg valamilyen előfeltevés alátámasztására alkalmas információk benne maradtak a „szerkesztett” változatban, mások, amelyek esetleg valamilyen előfeltevésnek alátámasztására kevésbé feleltek meg, kikerültek belőle, megint mások pedig torzítva lettek továbbítva).

A fenti tanulságok okán felhívjuk a figyelmét arra, hogy ha a közérdekű adatok megismerése mellett azokat terjeszteni is kívánja, gondoljon az ezzel kapcsolatos felelősségére is! Hiszen ha az adatok terjesztése során a fenti megismert információkból csak bizonyos, esetleg valamilyen előfeltevésnek vagy kommunikációs célnak megfelelő információkat terjesztésre kerül sor, más, esetleg valamilyen előfeltevésnek vagy kommunikációs célnak már kevésbé megfelelő információk pedig kimaradnak, akkor annak semmi köze a közérdekhez. Az valakinek, vagy valakiknek a kommunikációs érdeke csupán, ami semmiképp sem azonos a közérdekkel.

Azért tehát, hogy ilyen torzulás ne következzen be, tisztelettel azt javasoljuk, hogy ha a megismert adatokat terjeszteni kívánja, és valóban szem előtt tartja a közérdeket, akkor lehetőség szerint a teljes anyagot legyen kedves továbbítani és terjeszteni. Mert bizonyára Ön is azt tartaná a közérdek szempontjából helyesnek, ha a terjesztés során elért állampolgárok is minél több információt kaphatnának a kérdésről, nemcsak azon részeket belőle, amelyeket valaki valamilyen szempontok szerint kiválogatott, és terjesztésre érdemesnek tartott. Tiszteljük meg tehát a nyilvánosságot a teljes információval!

Hogy ehhez kellő motivációt adjunk, jelen válaszlevelünket – természetesen az Ön nevének feltüntetése nélkül – teljes egészében közzétesszük az Állatkert honlapjának megfelelő részén, hogy a nyilvánosság azt is megítélhesse, hogy a közérdekű adat megismerését követő terjesztése során annak terjesztői átszerkesztették-e az eredeti információt, és ha igen, milyen mértékben tették ezt.

Üdvözlettel:

Fővárosi Állat- és Növénykert

Közönségszolgálat